KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 20e Januari 1950 door de Minister van Economische Zaken en Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van "ministerieel besluit houdende vaststelling van de gemiddelde verhogingscoëfficiënten toe te passen bij de berekening van de vergoeding uit hoofde van bepaalde schade, veroorzaakt door de Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste geallieerde strijdkrachten na de periode van onderlinge hulp", heeft ter zitting van 4 Februari 1950 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes, le 20 janvier 1950, d'une demande d'avis sur un projet "d'arrêté ministériel fixant les coefficients moyens de majoration à appliquer pour le calcul de l'indemnisation du chef de certains dommages causés par les forces américaines, britanniques ou alliées, sous commandement britannique après la période d'aide réciproque", a donné en sa séance du 4 février 1950 l'avis suivant :

Krachtens de algemene beginselen inzake herstel van schade is, in geval van betwisting, de rechter bevoegd om het bedrag van de schade te ramen. In afwijking van dit beginsel, heeft de besluitwet van 11 Januari 1947 tot inrichting van de rechtspleging inzake aanvragen om vergoeding uit hoofde van bepaalde schade, veroorzaakt door de Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste geallieerde strijdkrachten na de periode van onderlinge hulp, het bedrag van het herstel beperkt. Zij heeft bepaald dat de getroffene de vergoedingen, bepaald op grond van door de Minister van Economische Zaken wettelijk vastgestelde prijzen, niet zou kunnen betwisten. Bovendien heeft zij aan deze minister de macht verleend om op de waarde van het goed, genomen tijdens het eerste halfjaar 1939, een gemiddelde vermeerderingscoëfficiënt toe te passen, wanneer het gaat om een goed bestaande uit verschillende materieel samengebrachte bestanddelen.

Het ontwerp van besluit dat aan de Raad van State is voorgelegd, bepaalt het bedrag van de coëfficiënten inzake onroerende goederen, roerende goederen, landbouwgoederen en inzake herstelling onder vorm van inrichtingen, akkerwerk, enz.

Door, zodoende, op elk goed dat tot één van deze categorieën behoort vermeerderingscoëfficiënten te laten toepassen, gaat het de macht te buiten die aan de Minister van Economische Zaken is verleend.

Men kan een coëfficiënt nooit toepassen op een geheel van goederen, noch op een enkelvoudig en niet samengesteld goed. Dit wordt bevestigd door de algemene tekst van het verslag aan de Regent dat aan de besluitwet van 11 Januari 1947 voorafgaat, en bijzonder door het daarin gegeven voorbeeld (een gebouw).

.../...

Bij de tekst van het ministerieel besluit zijn de volgende opmerkingen te maken :

In de titel van de Franse tekst kan de komma wegvallen na het woord "alliées", vermits het om geallieerde troepen gaat die onder Brits bevel stonden.

Uit de verklaringen van de gemachtigde ambtenaar blijkt dat de woorden "wat betreft onroerende goederen" niet beantwoorden aan het begrip onroerend goed in het burgerlijk recht. Deze uitdrukking is, bij voorbeeld, niet toepasselijk op ongebouwde gronden noch op goederen onroerend door bestemming. Zij slaat alleen op onroerende gebouwen, enkelvoudige goederen uit verschillende bestanddelen samengesteld. De Raad van State stelt voor, de woorden "wat betreft onroerende goederen" te vervangen door "wat betreft onroerende bouwwerken".

De uitdrukking "wat betreft roerende goederen" beantwoordt evenmin aan het begrip "roerend goed" in het burgerlijk recht. Zij slaat niet op de onlichamelijke roerende goederen, noch op geldspeciën. Volgens het tweede lid van artikel 6, hierboven gecommentarieerd, kan deze uitdrukking slechts betrekking hebben op roerende goederen bestaande uit verschillende materieel samengebrachte bestanddelen, en kan zij niet slaan op een geheel van onderscheiden roerende goederen, noch op een enkelvoudig roerend goed.

Het besluit is ook niet van toepassing op kunstwerken, op voorwerpen waarvan de waarde bepaald wordt door de oudheid er van. Redelijkerwijze kan dit onstoffelijk element oudheid, waarin hun waarde is gelegen, niet aan een gemiddelde coëfficiënt onderworpen worden.

.../...

Het toepassen van een gemiddelde coëfficiënt is dus alleen te verantwoorden ten opzichte van lichamelijke roerende goederen, samengesteld uit onderscheiden, materieel samengebrachte, bestanddelen, met uitsluiting van de kunstvoorwerpen.

In de opvatting van het bestuur, slaat de uitdrukking "wat betreft landbouwgoederen" op de vruchten, of zij nog "wortelvast" dan wel binnengehaald zijn, met uitzondering van het veebeslag. Aangezien deze vruchten tot een genus behoren, kunnen zij nooit een enkelvoudig goed vormen, samengesteld uit onderscheiden materieel samengebrachte bestanddelen. Het besluit schijnt verder te gaan dan de in artikel 6, tweede lid, bepaalde overdracht van reglementaire macht en heeft geen grondslag. De Raad van State stelt voor deze woorden te schrappen.

Volgens het bestuur is de uitdrukking "wat betreft herstelling onder de vorm van inrichtingen, akkerwerk, enz." toepasselijk op de schade aangericht aan bebouwde landerijen, met uitzondering van de schade aangericht aan de veldvruchten zelf, evenals aan het braakland, aan het schaarhout en aan het hoogstammig hout. Daar het beschadigd veld geen goed is dat uit onderscheiden bestanddelen samengesteld is, schijnt ook hier het besluit verder dan de in artikel 6 der besluitwet bepaalde machtsoverdracht te reiken.

De veelvuldigheid van de prestaties die nodig zijn om een schade te herstellen (en waarvan het totaal der prijzen de schadevergoeding zal uitmaken), is immers geen voldoende reden om krachtens het tweede lid van artikel 6 een gemiddelde coëfficiënt toe te passen.

De Raad van State stelt dus voor de woorden "wat betreft herstelling onder vorm van inrichtingen, akkerwerk, enz." te schrappen.

Les principes généraux en matière de réparation de dommage confient au juge, en cas de contestation, la mission d'évaluer le montant du dommage. Par dérogation à ce principe, l'arrêté-loi du 11 janvier 1947 organisant la procédure en matière de demandes d'indemnisation de certains dommages causés par des forces américaines, britanniques ou alliées sous commandement britannique, après la période d'aide réciproque, a limité le montant de la réparation. Il a prévu que la victime ne pourrait contester les indemnités fixées sur base des prix légalement fixés par le Ministre des Affaires économiques. Il a confié, en outre, à celui-ci le pouvoir de fixer un coefficient moyen de majoration à la valeur du bien considéré au 1er semestre 1939, lorsqu'il s'agit d'un bien composé d'éléments divers réunis matériellement.

Le projet d'arrêté soumis au Conseil d'Etat fixe le montant des coefficients en matière immobilière, mobilière, agricole et en matière de réparations sous formes d'aménagements, labours, etc.

Permettant ainsi d'appliquer des coefficients de majoration à tout bien entrant dans une de ces catégories, il dépasse les pouvoirs confiés au Ministre des Affaires économiques.

Un coefficient ne pourra jamais être appliqué à un ensemble de biens, ni à un bien unique et non composite. Par son texte général et l'exemple qu'il donne en particulier (un bâtiment), le rapport au Régent qui précède l'arrêté-loi du 11 janvier 1947 confirme cette affirmation.

L'examen de l'arrêté ministériel appelle les remarques suivantes :

.../...

Dans l'intitulé, l'on pourrait supprimer la virgule placée après le mot "alliées", puisqu'il s'agit des troupes alliées qui étaient sous commandement britannique.

Il résulte des explications données par le fonctionnaire délégué que les mots "en matière immobilière" ne coïncident pas avec la notion de l'immeuble en droit civil. Cette expression ne s'applique pas, par exemple, aux terres non bâties, ni aux immeubles par destination. Cette expression n'envisage que les constructions immobilières, biens uniques composés d'éléments divers. Le Conseil d'Etat propose de remplacer les mots "en matière immobilière" par les mots "en matière de constructions immobilières".

L'expression "en matière mobilière" ne coïncide pas non plus avec la notion de meuble du droit civil. Elle ne vise point les meubles incorporels ni le numéraire. Conformément à l'alinéa 2 de l'article 6 commenté ci-dessus, cette expression ne peut s'appliquer qu'à des meubles composés d'éléments divers réunis matériellement et ne peut s'appliquer ni à un ensemble de meubles distincts, ni à un meuble simple.

L'arrêté ne s'applique point non plus aux oeuvres d'art, aux objets dont la valeur trouve son origine dans leur ancienneté. Cet élément immatériel d'ancienneté, fondement de leur valeur, ne peut raisonnablement être soumis au coefficient moyen.

Dans ces conditions, l'application du coefficient moyen ne se conçoit qu'à l'égard des meubles corporels composés d'éléments distincts réunis matériellement, à l'exclusion des objets d'art.

.../...

L'expression "en matière agricole" concerne, dans la pensée de l'administration, les récoltes qu'elles soient encore "pendantes par racines" ou qu'elles soient engrangées, à l'exclusion du cheptel. Ces récoltes étant des choses de genre, elles ne peuvent jamais constituer un bien unique composé d'éléments distincts réunis matériellement. L'arrêté paraît dépasser la délégation de pouvoir réglementaire contenue à l'article 6, alinéa 2, et manque de fondement. Le Conseil d'Etat propose de supprimer ces mots.

Selon l'administration, l'expression " en matière de réparations sous forme d'aménagements, labours, etc..." s'applique aux dégâts causés aux terres cultivées, à l'exclusion de ceux causés aux récoltes elles-mêmes et de ceux causés aux terres en friche, aux taillis et aux futaies. Le champ endommagé ne constituant pas un bien composé d'éléments distincts, l'arrêté paraît ici aussi dépasser la délégation prévue à l'article 6 de l'arrêté-loi.

La multiplicité des prestations nécessaires à la réparation du dommage (et dont la somme des prix constituera l'indemnité) ne permet, en effet, point de justifier en vertu de l'alinéa 2 de l'article 6 l'application d'un coefficient moyen.

Le Conseil d'Etat propose donc de supprimer les mots "en matière de raparations sous forme d'aménagements, labours, etc.".

Waren aanwezig :		Etaient présents :
De Heren : F. LEPAGE,	raadsheer van State,	voorzitter
Messieurs :	conseiller d'Etat,	président
D. DECLEIRE,	raadsheren van State	
J. COYETTE,	conseillers d'Etat	
A. BERNARD,	bijzitters van de afdeling wetgeving	
P. ANSIAUX,	assesseurs de la section de législation	
J. CYPRES,	adjunct-griffier,	griffier
	greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. LEPAGE.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. LEPAGE.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,
(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,
(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Minister
expédition délivrée à M. le Ministre
van Economische Zaken en Middenstand.
des Affaires économiques et des Classes moyennes.

De Februari 1950.

Le février 1950.

De Griffier van de Raad van State,

Le Greffier du Conseil d'Etat,

K. LEES.